

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/rys-historyczny/1945-1990/24060,Sudecka-Brygada-WOP.html>
2025-01-23, 04:09

Sudecka Brygada WOP

Już w październiku 1945 roku utworzono 11 Oddział Ochrony Pogranicza z miejscem postoju w Bolkowicach (potem w Kłodzku), który przyjął do ochrony odcinek granicy południowej z Czechosłowacją od miejscowości Paczków (pow. Nysa) do miejscowości Graniczne Budy (pow. Jelenia Góra). Pod względem organizacyjnym dzielił się na: dowództwo, sztab, pododdziały przysztabowe, Grupę Manewrową, Komendy Odcinka (Paczków, Stronie Śląskie, Bystrzyca Kłodzka, Duszniki Zdrój, Wałbrzych), 25 strażnic i Przejściowe Punkty Kontrolne (Międzylesie, Boboszków, Kudowa Zdrój, Kudowa Słone, Mieroszów, Lubawka). We wrześniu 1946 roku przekształcono 11 Oddział Ochrony Pogranicza w Wrocławski Oddział Wojsk Ochrony Pogranicza nr 11, który w marcu 1948 roku przemianowano na 23 Brygadę Ochrony Pogranicza. W tym samym czasie w miejscu Komend Odcinka powołano Samodzielne Bataliony Ochrony Pogranicza. W czerwcu 1950 roku przekształcono 23 Brygadę Ochrony Pogranicza w 5 Brygadę Wojsk Ochrony Pogranicza, która dzieliła się na: dowództwo, sztab, pododdziały przysztabowe, Bataliony Wojsk Ochrony Pogranicza (Stronie Śląskie, Bystrzyca Kłodzka, Duszniki Zdrój, Wałbrzych), 20 strażnic, Graniczne Placówki Kontrolne (Międzylesie, Kudowa Słone, Mieroszów, Lubawka). W 1954 roku przyjęto od 4 Brygady Wojsk Ochrony Pogranicza w Gliwicach Batalion Wojsk Ochrony Pogranicza w Paczkowie. W 1956 roku rozformowano Bataliony Wojsk Ochrony Pogranicza w Stroniu Śląskim i Paczkowie, a w 1958 roku Batalion Wojsk Ochrony Pogranicza w Bystrzycy Kłodzkiej. W kwietniu 1958 roku zniesiono 5 Brygadę Wojsk Ochrony Pogranicza i utworzono w jej miejsce 5 Sudecką Brygadę Wojsk Ochrony Pogranicza. W okresie 1959 – 1961 powołano Placówki Wojsk Ochrony Pogranicza (Radków, Pstrążna, Kocioł, Lasówka, Długopole, Nowa Wieś, Stronie Śląskie, Złoty Stok).

W 1961 roku zlikwidowano także Bataliony Wojsk Ochrony Pogranicza w Kłodzku i Dusznikach Zdroju. W 1976 roku, w związku z przejściem na dwuszczeblowy system dowodzenia, rozformowano Batalion Wojsk Ochrony Pogranicza, a w jego miejsce utworzono placówkę zwiadu i kompanię odwodową. Brygada przyjęła również nową nazwę: Sudecka Brygada Wojsk Ochrony Pogranicza. Brygadę tą rozformowano w lipcu 1989 roku i powołano w jej miejsce Sudecki Batalion Wojsk Ochrony Pogranicza. Funkcjonował on krótko, został rozwiązany 15 maja 1991 roku. Na jego bazie sformowano Sudecki Oddział Straży Granicznej, który przejął odcinek i zadania związane z jego ochroną.

Bibliografia: Jackiewicz Z.; Wojska Ochrony Pogranicza 1945 – 1991. Krótki Informator Historyczny, Kętrzyn 1998.

